

17 mei 2023

„We ontkomen er niet aan twee complete energiesystemen – klassiek en groen – in de lucht te houden”, stelt Berkhout.

FOTO ANP/HH

OPINIE Em. prof. dr. ir. Guus Berkhout, geofysicus

Die 30.000 windturbines maken ons straatarm

Nederland blijft doorgaan met het uitgeven van gigantische bedragen om klimaatverandering te stoppen. Kabinet Rutte IV heeft €35 miljard (€35.000 miljoen!) belastinggeld gereserveerd om in 2030 minstens 55% minder CO₂ uit te stoten dan in 1990. Laatst kwam minister Jetten met zijn plannen om de eerste €28.000 miljoen te gaan uitgeven. Windmolens spelen daarin een grote rol. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) publiceerde al heel snel een vernietigend oordeel.

Terecht dat in deze tijd van stijgende lasten steeds meer belastingbetalers zich afvragen hoeveel die €28 miljard dan wel gaat bijdragen aan klimaatverandering. Kritische wetenschappers laten keer op keer zien dat het minder is dan een speldenprik. Zo klein zelfs dat het niet te meten is.

Maar het gaat nog erger worden. Op 24 april heeft Minister Jetten met acht Europese collega's afgesproken om gezamenlijk de gehele Noordzee vol te bouwen met windturbines. Het moeten er zo'n 30.000 worden, elk met een vermogen van 10 MW. De kosten van zo'n mega-turbine is circa €30 miljoen. Dus we praten over een gezamenlijke verplichting van €900 miljard

Minister Rob Jetten presenteerde onlangs een klimaatpakket à €28 miljard. De investeringsplannen in met name windenergie op zee zullen Nederland verder in financiële problemen brengen, argumenteert professor Guus Berkhout. „Natuurlijk wordt energie onbetaalbaar.”

(€900.000 miljoen!). Voor elk land gemiddeld €100 miljard! In het volgende laat ik op hoofdlijnen zien dat die windplannen ons straatarm maken.

Het aanbod van windenergie is vanwege de onvoorspelbare windkracht onbetrouwbaar. De praktijk laat zien dat een nieuwe windturbine van 10 MW gemiddeld slechts 4 MW produceert. Door zoutwatercorrosie en slijtage wordt dat ieder jaar nog minder.

Bijspelingen

De onvoorspelbare windkracht maakt dat onze klassieke centrales voortdurend moeten bijspringen. Dat open afregelen verlaagt het rendement en de milieuprestaties van onze klassieke centrales aanzienlijk.

Daar komt nog bij dat als op momenten van veel wind de windparken meer stroom leveren dan de vraag, windturbines moe-

ten worden stilgezet en/of stroom moet worden verkocht tegen een negatieve stroomprijs. Hoe meer windparken, hoe vaker dat gaat gebeuren.

En op momenten van weinig wind leveren de windparken nauwelijks nog stroom en moeten klassieke centrales alle vraag opvangen. We ontkomen er niet aan om tegelijkertijd twee

Minister Jetten tijdens de presentatie van zijn klimaatplannen, afgelopen maand. Guus Berkhout: „Graag nodig ik hem uit.”

complete energiesystemen – fossiel en wind – in de lucht te houden. Daar komt ook nog bij dat de onderhoudskosten hoog zijn. ECN berekende 4,3 eurocent/kWh voor het Gemini windpark. Natuurlijk wordt energie onbetaalbaar.

Waterstof

Omdat grootschalige elektriciteitsopslag met megabatterijen milieuvriendelijk en peperduur is, kiest de politiek als opslagmedium waterstof. Echter – het is al vele malen uitgerekend – door de grote verliezen in de keten 'stroom-waterstof' zullen de kosten de pan uitrijzen. Daar komt nog bij dat opslag en vervoer van waterstof uiterst risicovol zijn. De combinatie windturbines en waterstof is financieel een bodemloze put.

De ervaring laat zien dat windparken heel veel ruimte vragen, relatief kort meegaan (minder dan 20 jaar) en een ramp zijn voor trekvoegels. Graag nodig ik minister Jetten uit een open debat te houden om de kosten en baten van windenergie op een eerlijke manier zichtbaar te maken voor alle burgers in dit land. Ik zie uit naar zijn reactie.

Guus Berkhout is geofysicus en lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)